

Buletin internațional de audit

De la activități raportate la rezultate demonstrate

Asociația Profesională a Auditorilor Publici Externi
„Înalta Curte de Compturi” - A.P.I.C.C.

25 octombrie 2026

Patru rapoarte noi: reforma administrației, datorii fiscale, instrumente digitale și inovarea serviciilor publice.

01 Rezultatul cere măsurare
Finalizarea unei etape nu dovedește efectul asupra serviciului.

02 Costul trebuie urmărit integral
Licențele, personalul și migrarea aparțin aceleiași decizii.

03 Decizia trebuie să poată fi explicată
Continuarea și oprirea unui proiect au nevoie de probe.

Sinteza executivă

EDIȚIA DIN 25 OCTOMBRIE 2026 • PUBLICAȚII DIN 19-24 OCTOMBRIE

Patru rapoarte noi urmăresc o problemă comună: administrația poate demonstra că a cheltuit, a lansat o aplicație sau a încheiat o etapă, fără să poată arăta suficient de clar ce s-a îmbunătățit pentru contribuabil ori beneficiar.

Selecția acoperă reforma administrației în Uniunea Europeană, recuperarea creanțelor fiscale, costurile instrumentelor digitale și evaluarea inovării în serviciile sociale. Materialele nu au fost prezentate în ediția din 18 octombrie. Nu sunt incluse selecții retrospective.

În această ediție

Reforme administrative. Îndeplinirea jaloanelor trebuie confruntată cu schimbarea efectivă a serviciilor. Auditul european permite separarea livrabililor de rezultate, fără extrapolarea automată a eșantionului la România.

Datoriile fiscale. Un sold mai mic raportat la încasări poate coexista cu îmbătrânirea creanțelor. Contează ce s-a încasat, ce s-a eliminat din evidență și ce datorii noi au apărut.

Aplicațiile de birou. Costul licenței este doar o parte a deciziei. Migrarea, instruirea, compatibilitatea și posibilitatea schimbării furnizorului trebuie evaluate împreună.

Inovarea serviciilor. Un experiment oprit după evaluare poate fi o decizie bună. Auditorul trebuie să examineze calitatea deciziei și a probelor, inclusiv pentru proiectele care nu au fost extinse.

Cuprins

- 1. Uniunea Europeană – Reforma administrației și rezultatele măsurabile 3
- 2. Regatul Unit – Datorii fiscale mai vechi, mai greu de recuperat 4
- 3. Franța – Aplicații de birou, costuri și dependență de furnizor 5
- 4. Regatul Unit – Cum se evaluează inovarea serviciilor sociale 6
- Alte publicații relevante și ideea de reținut 7
- Bibliografie și limitele documentării 8

Cum se citește buletinul

Constatările instituțiilor sunt delimitate de interpretările editoriale și de ideile transferabile în România. Estimările rămân estimări; recomandările străine nu sunt prezentate drept obligații juridice naționale. Sursele sunt indicate prin coduri și linkuri în bibliografie.

Uniunea Europeană - reforma administrației: de la livrabile la rezultate

Curtea de Conturi Europeană • Raport special 29/2026: Utilizarea sprijinului Mecanismului de redresare și reziliență în administrația publică • Publicare: 20 octombrie 2026 • Perioadă analizată: februarie 2021–decembrie 2025

Context

Mecanismul de redresare și reziliență finanțează reforme și investiții convenite cu statele membre. Plățile sunt legate de jaloane și ținte: etape ori realizări care trebuie îndeplinite. Pentru administrație, problema este dacă adoptarea unor acte sau introducerea unor servicii digitale schimbă efectiv funcționarea instituțiilor.

Curtea de Conturi Europeană a examinat legătura dintre măsurile finanțate și problemele semnalate prin recomandările adresate statelor în cadrul coordonării economice europene. Analiza acoperă 15 state; verificările aprofundate au vizat Cehia, Germania, Grecia și Spania. [S1]

Fapte și constatări ale raportului

În eșantionul de 14 măsuri finalizate, toate livrabilele prevăzute au fost realizate, dar numai cinci măsuri au produs rezultate considerate semnificative. Opt au avut rezultate limitate; pentru una nu au fost furnizate dovezi privind rezultatele. Absența dovezilor nu echivalează cu demonstrarea absenței oricărui efect. [S1, §54–56]

Recomandările cer o proiectare mai bună a intervențiilor viitoare, analiza fezabilității, indicatori care să surprindă schimbări măsurabile și sprijin tehnic acordat suficient de devreme. Sunt orientate inclusiv spre cadrul financiar european următor. [S1]

Metodă, limite și răspuns

Eșantionul aprofundat nu susține o rată de succes pentru toate reformele europene. Răspunsul separat al Comisiei, indicat de raport, nu a putut fi recuperat; nu atribuim Comisiei acceptarea recomandărilor. Pagina oficială a fost deschisă, dar conținutul dinamic nu a permis o confruntare completă cu raportul integral.

Interpretarea buletinului

Auditul trebuie să urmărească două verigi distincte: realizarea cerinței finanțate și efectul asupra serviciului. O platformă funcțională poate constitui livrabilul convenit; pentru eficacitate mai trebuie demonstrat că procedura este mai rapidă, accesibilă sau mai puțin costisitoare. Un rezultat slab nu dovedește automat neeligibilitatea cheltuielii.

Relevanță și comparație pentru România

Ordonanța de urgență nr. 124/2021 stabilește cadrul instituțional și financiar național al fondurilor de redresare. Forma consolidată afișată la 31 august 2026 a fost consultată la 25 octombrie. Pentru audit, punctul de pornire rămâne obligația concretă din documentele aprobate și din finanțare. [R1]

Compararea cu România este metodologică: cele patru state verificate aprofundat nu includ România. Auditorul poate construi o matrice cu problema inițială, livrabilul, utilizarea efectivă, rezultatul și sursa de verificare. Datele privind durata procedurilor, erorile sau reclamațiile trebuie comparate pe perioade și populații echivalente.

Un indicator suplimentar util evaluării performanței nu devine retroactiv o condiție legală de plată. În lipsa unei situații inițiale comparabile, concluzia trebuie limitată la ceea ce probele permit; această limită nu poate fi substituită prin numărul echipamentelor cumpărate.

Regatul Unit - datoriile fiscale îmbătrânesc, chiar dacă indicatorul general scade

Oficiul Național de Audit al Regatului Unit • HM Revenue & Customs' management of tax debt • 23 octombrie 2026 • Probe colectate în principal în februarie-iulie 2026

Context

Administrația fiscală și vamală britanică gestionează impozitele și recuperarea sumelor neachitate la scadență. După suspendarea unor activități de colectare în pandemie, instituția a primit resurse suplimentare pentru personal, date și sisteme informatice. Auditul examinează capacitatea de a reduce stocul și de a limita apariția noilor datorii. [S2, S3]

Fapte și constatări ale raportului

La sfârșitul exercițiului 2025-2026, datoriile erau de **43,8 miliarde lire sterline**, aferente unui număr de 8,2 milioane de contribuabili. Ponderea în încasări a scăzut de la 5,6% în 2022-2023 la 4,7%. Totuși, 51% din valoarea datoriilor avea o vechime de peste un an. [S2, p. 4-7]

Raportul de 350 lire recuperate la o liră cheltuită cu personalul include și plăți efectuate înaintea intervențiilor. Nu măsoară exclusiv efectul suplimentar al colectoarelor. Estimarea de 10,7 miliarde lire venituri suplimentare, asociată măsurilor introduse din 2021, aparține administrației fiscale. [S2, S3]

Cele cinci recomandări privesc planurile de plată, eliminarea ineficiențelor, riscurile migrării către noul sistem, evaluarea intervențiilor și pregătirea pentru crize. Instituția afirmă că are acțiuni de îmbunătățire în curs; raportul nu demonstrează implementarea viitoarelor recomandări. [S2]

Metodă și limite

Au fost analizate date administrative, documente și interviuri. Cele 29 de datorii urmărite în detaliu au fost pregătite de entitate pe criteriile auditorilor: selecția nu a fost integral independentă și nu este reprezentativă. Unele date privind pierderile nu au putut fi reconciliate complet. Auditul nu verifică exactitatea obligațiilor fiecărui contribuabil. [S2, anexa metodologică]

Interpretarea buletinului

O scădere a raportului datorii/încasări se poate produce și prin creșterea încasărilor totale ori prin eliminarea creanțelor nerecuperabile. Pentru o concluzie despre eficacitate trebuie separate încasarea, ajustarea evidenței, datoria nouă și vechimea soldului rămas. Un randament mediu ridicat nu justifică automat extinderea aceleiași intervenții asupra tuturor debitorilor.

Relevanță și comparație pentru România

Legea nr. 207/2015 este reperul procedural național. Portalul oficial indică o consolidare la 8 august 2026, însă textul integral al codului nu a putut fi recuperat în această verificare; nu formulăm concluzii despre termene, praguri sau modalități concrete de executare. [R2]

Ca procedură de audit, este utilă reconcilierea soldului inițial cu creanțele noi, încasările, anulările și celelalte modificări. Analiza pe vechime trebuie făcută separat pentru creanțe contestate, eşalonate și aflate în executare, potrivit situației juridice documentate. Selecția dosarelor trebuie controlată de auditor, inclusiv pentru cazurile fără rezultat.

Administrația britanică și organele fiscale românești diferă prin competențe, baze de date și reguli de recuperare. Valoarea de 350 la 1 nu este o țintă transferabilă. Rezultatele agregate nu permit imputarea unei întârzieri unui anumit funcționar fără analiza dosarului și a posibilităților legale de intervenție.

Franța - aplicațiile de birou: costul complet și posibilitatea schimbării furnizorului

Cour des comptes • Les outils bureautiques et collaboratifs au sein de l'État • 22 octombrie 2026 • Date financiare: 2021-2025; evoluții analizate și în 2026

Context

Ministerele franceze folosesc aplicații pentru redactare, tabele, mesagerie, videoconferințe și partajarea documentelor. Autonomia istorică a ministerelor a produs alegeri fragmentate. La Suite este oferta comună dezvoltată de stat pentru instrumente de lucru colaborativ, în timp ce produsele Microsoft rămân larg utilizate. [S4, S5]

Curtea de Conturi a pornit de la o inițiativă cetățenească, examinând utilizarea și costurile pentru aproximativ 860.000 de posturi informatice din administrațiile centrale și serviciile deconcentrate. Operatorii statului, spitalele, organismele de securitate socială și colectivitățile locale sunt în afara perimetrului. [S4]

Fapte și constatări ale raportului

Cheltuielile sunt estimate la **100 milioane euro în 2025**, sub 2% din bugetul informatic al statului. Urmărirea licențelor, prestațiilor și timpului personalului este insuficient de precisă. Mai mult de jumătate din bugetele analizate merge către licențe și servicii Microsoft. [S4, S5]

Curtea propune o convergență către instrumente libere, cu un plan de migrare de trei-patru ani, o guvernare comună și implicarea ministerelor și a firmelor specializate. Valoarea de până la 130 milioane euro anual reprezintă o cheltuială suplimentară potențial evitată față de anumite opțiuni proprietare în cloud; nu este o economie netă realizată. [S4]

Metodă, limite și răspuns

Documentarea și chestionarele au vizat 11 secretariate generale ministeriale și structuri specializate. Costurile depind de evidențele furnizate. Securitatea cibernetică nu constituie obiectul raportului. Prim-ministrul primește favorabil cele patru recomandări și anunță o traiectorie de modernizare; acceptarea nu dovedește executarea. [S4, S6]

Interpretarea buletinului

Decizia dintre aplicații proprietare și programe cu cod accesibil pentru studiu și modificare trebuie analizată pe întregul ciclu de utilizare. Licența ieftină poate fi însoțită de costuri mari de migrare; o licență scumpă poate include funcții neutilizate. Ambele situații cer probe privind necesarul real.

Un sistem dezvoltat pentru stat poate depinde, la rândul său, de componente externe. Anexele raportului inventariază asemenea dependențe. Posibilitatea de a exporta documentele și de a schimba prestatorul trebuie testată practic, nu dedusă din eticheta comercială sau din originea furnizorului.

Relevanță și comparație pentru România

Ordonanța de urgență nr. 89/2022 reglementează infrastructurile și serviciile de cloud pentru autoritățile publice; forma oficială consultată la 25 octombrie 2026 include consolidarea din 5 mai 2026. Acest cadru național nu poate fi înlocuit prin cerințele ori derogările franceze. [R3]

Într-o misiune de audit, comparația utilă privește licențele cumpărate față de utilizatori și funcții efectiv folosite, costurile de instruire și suport, compatibilitatea documentelor și clauzele de ieșire. Preluarea mecanică a economiei franceze ar ignora dimensiunea instituțiilor, contractele existente și infrastructura românească. Alegerea tehnică trebuie evaluată prin criterii documentate, fără a transforma recomandarea de politică a Curții franceze într-o obligație pentru entitatea auditată.

Regatul Unit - inovarea serviciilor sociale: ce învățăm și din proiectele oprite

Oficiul Național de Audit al Regatului Unit • DWP's approach to innovation • 21 octombrie 2026 • Probe colectate: martie-septembrie 2026

Context

Departamentul pentru Muncă și Pensii din Regatul Unit (Department for Work & Pensions, abreviat DWP în titlul raportului) administrează pensii și prestații pentru aproximativ 23 milioane de persoane din Marea Britanie. Cererea crește, iar beneficiarii așteaptă servicii mai accesibile. Schimbarea procedurilor trebuie însă să păstreze continuitatea plăților și protecția datelor sensibile. [S7, S8]

Auditul examinează cum sunt propuse, testate, evaluate și extinse ideile de îmbunătățire. Cele șase exemple includ mesaje către beneficiari, reorganizarea sprijinului pentru ocupare și instrumente digitale. Raportul privește guvernanta inovării, fără a evalua integral marile programe de transformare. [S7]

Fapte și constatări ale raportului

Departamentul folosește echipe dedicate și teste limitate înainte de extindere. Unele idei sunt oprite când nu oferă rezultatul urmărit. Auditorii identifică însă nevoia unor reguli mai clare privind riscurile acceptabile și a distribuirii mai bune a lecțiilor, inclusiv din inițiativele necontinuate. [S7, S8]

Recomandările cer îndrumări practice pentru personal, sprijin din partea managerilor, evaluare proiectată de la început și păstrarea lecțiilor instituționale. Testarea rapidă, bazată pe ajustări succesive după feedback, este complementară evaluării formale; nu o înlocuiește. [S7]

Metodă, limite și răspuns

Analiza combină circa 20 de interviuri, documente și șase studii de caz. Acestea ilustrează mecanisme și dificultăți, fără a constitui un eșantion statistic al tuturor proiectelor. Unele evaluări pe termen lung erau încă planificate. Nu este demonstrată o economie totală pentru portofoliu; raportul nu oferă un statut de implementare ulterior publicării pentru recomandări. [S7, anexa 1]

Interpretarea buletinului

Auditul riscă să descurajeze inițiativele utile dacă apreciază orice experiment nereușit drept gestiune defectuoasă. Riscul invers este finanțarea continuă a unui proiect fără rezultate, numai pentru că a fost numit inovator. Distincția se face prin ipoteza inițială, costul aprobat, limitele testului, criteriile de oprire și justificarea deciziei finale.

Un experiment bine controlat poate avea valoare prin evitarea extinderii unei soluții slabe. Această valoare trebuie însă documentată: ce ipoteză a fost infirmată, ce cost viitor a fost evitat și cât de sigură este estimarea. Simplul fapt că s-a învățat ceva nu justifică orice cheltuială.

Relevanță și comparație pentru România

Legea nr. 94/1992 oferă cadrul activității Curții de Conturi; forma consolidată din 1 ianuarie 2024 afișată în istoricul oficial a fost consultată la 25 octombrie 2026. Analiza performanței trebuie separată de verificarea respectării cerințelor legale. O metodă de evaluare britanică nu conferă unei instituții românești dreptul de a deroga de la lege. [R4]

Transferabilă este fișa de decizie: problema serviciului, soluțiile alternative, bugetul limitat, populația inclusă, criteriul de succes și persoana care aprobă continuarea. Într-o instituție cu responsabilități sociale, reducerea timpului de procesare trebuie verificată împreună cu erorile, contestațiile și accesul persoanelor vulnerabile.

Diferențele de competență, buget și acces la date limitează comparațiile numerice. Absența unei evaluări publicate în România nu dovedește că nu există documentare internă. Auditorul trebuie să solicite această documentare înainte de a concluziona că decizia de continuare ori oprire nu are fundament.

Alte publicații relevante

SELECȚIE SCURTĂ • LIMITELE INFORMAȚIEI DISPONIBILE

Franța - energia la nivel teritorial

Camera regională de conturi Bourgogne-Franche-Comté a publicat la 23 octombrie analiza sindicatului departamental de energie din Saône-et-Loire. Pagina oficială precizează că verificarea privește exercițiile 2019 și următoarele, în cadrul unor lucrări comune despre sprijinul pentru energia solară și eoliană. Documentul integral nu a fost analizat în această ediție; nu sunt preluate constatări, cifre sau recomandări din rezumate indirecte. [A1]

Franța - planificarea și dezvoltarea teritoriului

Lista oficială de publicații înregistrează la 22 octombrie raportul privind agenția de urbanism și dezvoltare a regiunii Reims, pentru 2020-2025. Agenția sprijină observarea teritoriilor și elaborarea documentelor strategice. Este semnalată pentru relevanța privind planificarea locală; raportul nu este dezvoltat aici, în lipsa verificării integrale a documentației. [A2]

Ideea de reținut

Înainte de a aprecia rezultatul, verificați ce anume s-a măsurat și ce a fost lăsat în afara măsurării.

Pentru o reformă, contează schimbarea serviciului, nu numai adoptarea actului. Pentru creanțe, contează încasarea și vechimea, nu numai soldul. Pentru o aplicație, contează costul complet și posibilitatea de înlocuire. Pentru un experiment, contează calitatea deciziei luate pe baza probelor.

Patru întrebări aplicabile într-o misiune

1. Care este situația de referință? Identificați perioada, populația și datele cu care se compară rezultatul.

2. Ce explică variația? Separați efectul intervenției de schimbarea volumului, regulilor, prețurilor sau evidenței contabile.

3. Cât a costat rezultatul? Includeți munca personalului, funcționarea sistemelor, migrarea și costurile suportate de beneficiar, unde pot fi măsurate credibil.

4. Ce decizie susțin probele? Continuarea, extinderea, corectarea și oprirea trebuie să aibă o justificare verificabilă. Datele insuficiente cer o concluzie limitată, nu una mai categorică.

Întrebările de mai sus reprezintă interpretarea editorială a buletinului. Nu constituie recomandări atribuite integral unei singure instituții și nici cerințe juridice noi.

Bibliografie și limitele documentării

SURSE OFICIALE • CONSULTATE LA 25 OCTOMBRIE 2026

- S1.** Curtea de Conturi Europeană, 29/2026: Use of RRF support in public administration – Some results achieved, but progress in addressing country-specific recommendations remains limited. Integral și anexe.
- S2.** Oficiul Național de Audit, HM Revenue & Customs' management of tax debt, raport integral.
- S3.** Pagina oficială de prezentare a auditului datoriei fiscale.
- S4.** Cour des comptes, Les outils bureautiques et collaboratifs au sein de l'État, raport integral.
- S5.** Pagina oficială a raportului francez.
- S6.** Răspunsul prim-ministrului francez, publicat împreună cu raportul.
- S7.** Oficiul Național de Audit, DWP's approach to innovation, raport integral și metodologie.
- S8.** Pagina oficială de prezentare a auditului inovării.
- R1.** Ordonanța de urgență nr. 124/2021, cadrul național al fondurilor de redresare.
- R2.** Legea nr. 207/2015: fișa oficială și istoricul consolidărilor; acces limitat la cod.
- R3.** Ordonanța de urgență nr. 89/2022, infrastructuri și servicii de cloud.
- R4.** Legea nr. 94/1992, forma consolidată la 1 ianuarie 2024 din istoricul oficial.
- A1.** Camera regională Bourgogne-Franche-Comté, sindicatul de energie Saône-et-Loire.
- A2.** Cour des comptes, lista publicațiilor: agenția de urbanism a regiunii Reims.

Transparența documentării

Cele patru analize principale folosesc rapoartele integrale și secțiunile metodologice. Sunt semnalate punctual limitele accesului la răspunsul Comisiei Europene și la textul integral al Codului de procedură fiscală. Nu este afirmată verificarea exhaustivă a tuturor publicațiilor instituțiilor monitorizate.

Data publicării diferă de data aprobării unui raport și de perioada auditată. Procentele și sumele din ediție au fost confruntate cu documentele-sursă. Niciun material comercial nu a fost folosit drept probă de performanță.